

černobor

ŠIPKY

© 2021

Vytvořeno pro LT Černobor
Autor: Jakub Rutrle (Mamut)

OBSAH

Obsah.....	1
Rychlý úvod.....	2
Co je všechno potřeba udělat?.....	2
A teď podrobně jak na to:.....	3
Týblo Šipky.....	3
Kde pořídit týbla?.....	4
Letky.....	5
Hlavice.....	7
Jádro hlavice.....	7
Dřevěný špalíček.....	7
Šampusový korek.....	7
PET víčko.....	8
Měkčení.....	8
Na co si dát pozor.....	10
Závěrem.....	11
Počet šipek:.....	11

Střelba z kuše je super, má to jenom jeden problém. Je potřeba mít co střílet a někdo to něco musí vyrobit. Ten někdo budete nejspíš vy. Díky tomuto návodu by to ale neměl být žádný problém.

RYCHLÝ ÚVOD

Šipku po výstřelu již nemáte pod kontrolou, narozdíl například od meče, který během seku máte po celou dobu v ruce, a proto jsou na šipky kladeny vyšší bezpečnostní nároky. Šipky vyrobené podle tohoto návodu by je ale všechny měly splňovat. Pokud si s čímkoli nebudete jistí, zeptejte se nás na cernobor@cernobor.org.

poznámka pod čarou: Je možné, že na internetu narazíte na návody, které popisují již zastaralé a překonané způsoby výroby šipek, či návody na jiné typy akcí, na kterých se například používá celoobličejová ochrana. Taková munice nebude s největší pravděpodobností vpuštěna do hry nejen u nás, ale i na dalších LARPech.

Šipky se skládají ze dvou hlavních částí - týbla a hlavice. Nejdříve zmíním, jak vyrobit týblo (se vším příslušenstvím) a následně se podíváme na možnosti výroby hlavice. Návod obsahuje všechny možné varianty a proto se nelekejte jeho délky, relevantní je pro vás jen část.

CO JE VŠECHNO POTŘEBA UDĚLAT?

(jednotlivé kroky jsou podrobně rozepsány níže)

- 1) seženeme týblo, dřevěné, namoříme a nalakujeme
- 2) vyrobíme nebo koupíme pevné jádro hlavice
- 3) přidáme k pevnému jádru měkčení a vyrobíme tak hlavici
- 4) nasadíme na týblo hlavici, pokud je týblo moc tenké, omotáme ho páskou.
Můžeme týblo do hlavice i vlepít
- 5) Hlavici přilepíme k týblu kobercpáskou/lepidlem tak, aby nešla snadno sundat
- 6) na šipku přilepíme dvě letky
- 7) šipku vyzkoušíme

A TEĎ PODROBNĚ JAK NA TO: TÝBLO ŠÍPKY

Týblo je základ šípky. Všechna týbla musí být hladká a rovná, nesmí uvolňovat žádné třísky, povrch nesmí být hrubý ani vroubkovaný.

Délka šípky je určena velikostí kuše – volíme ji tak, aby u šípky založené do kuše hlavice začínala téměř tam, kde končí kuše - kratší šípku nejde pořádně založit, delší se plete.

optimální délka šípky vzhledem ke kuši - hlavice začíná cca tam, kde kuše končí

Týbla šipek jsou kratší a tlustší než týbla šípů, a díky tomu jsou výrazně odolnější vůči zlomení. Na šípky se typicky používají **dřevěná týbla o průměru 10 mm** – větší průměr je nutný kvůli tomu, že šípky nezakládáme do tětiny. I u šipek je alternativou laminátové týblo, nicméně vzhledem k malé lámavosti dřevěných šipek není důvod jej používat. Pokud byste se i tak rozhodli pro laminátové týblo, je nutné zvolit větší průměr (minimálně 8 mm, lépe 10 mm a postupovat jako v případě laminátového šípu co se týče obalení).

tloušťka týbel na šíp (nahore) vs tloušťka týbla na šípku(dole)

Doporučuji týbla nalakovat nebo namořit jako ochranu před navlhnutím a následným zkroucením šipek. Střelba zkroucenou šipkou není přesná, a munici který střílí za roh, nelze bezpečně používat.

Pokud se rozhodnete týblo jakkoli barvit, nesmí být tato barva smývateľná. Pokud šipka bude barvu pouštět, bude ze hry vyřazena. Šípky s dřevěnými týbly je důležité přepravovat a skladovat na suchém místě, nesvazovat je dohromady pokud je na nich už hlavice a nic těžkého na ně nepokládat, jinak se zkroutí.

KDE POŘÍDIT TÝBLA?

Osobní zkušenosti máme s dřevěnými týbly z Hůrky. Pro kuši se hodí týbla s průměrem 10, popřípadě 12 mm. Dřevěná týbla se dají koupit i jinde, prodávají se pod názvem kulatina a seženete je v jakémkoli obchodě se stavebninami, jako je OBI, Bauhaus, Baumax apod. Při výběru dřevěných týbel si dejte pozor, aby byla opravdu rovná, bez suků, aby letokruhy šly co nejvíce rovnoměrně podél týbla (ne šikmo na směr týbla), případně aby nebyla kulatina napojená ze dvou kusů dřeva atp. Důležitý parametr je i typ dřeva. Kulatinu seženeme buďto tvrdší bukovou, nebo měkčí a lámavější smrkovou. Preferujeme proto vždy bukovou, i kvůli tomu že se smrková kulatina má tendenci lámat do ostrých třísek.

LETKY

Letky slouží k stabilizaci letící šípky, a proto by na žádném kusu munice neměly chybět. I mizerně udělané letky výrazně omezují přetáčení šípky ve vzduchu a dobře provedené letky zvyšují dostřel. Nemluvě o tom, že šípka bez letek moc nevypadá jako šípka. Je několik způsobů jak je vyrobit. Letky na týblo přidáváme až nakonec společně s hlavicí. Letky musí být dostatečně velké, aby šipku stabilizovaly - tj. větší než u klasických sportovních šípů vzhledem k tomu, že musí kompenzovat "aerodynamiku" bambule vepředu. Pro představu, letky dlouhé 10 cm a v nejširším bodě široké 2,5 cm by měly fungovat. Všechny letky použité na jedné šípce musí být stejně velké. Lepíme je na konec nebo až cca 3 cm od konce šípky.

- páskové - letky vyrobíme z pásky typu powertape a to tak, že si připravíme tři kusy lepenky, každou z nich slepíme částečně k sobě (můžeme dovnitř vložit ještě kus látky nebo papíru), pak přilepíme k týblu a následně můžeme upravit tvar letek nůžkami. Nevýhodou těchto letek je poměrně ošklivý vzhled, výhodou snadná výroba.

moje letky ze sportpásky a čtvrtky, věřím že se vám povedou hezčí

- kožené letky - dají se vyříznout z kůže, anebo koupit, opět například v Hůrce. Dnes asi nejčastěji používaný typ letek.

kožené letky z hůrky, protože jsou na šípku, jsou 3, na šípce by byly 2. zároveň zde vidíme končík který na šípce není

- péřové letky – vypadají nejlépe, ale bohužel se poměrně snadno ničí, vyrábíme je buďto z pravého anebo z umělého peří (to se používá i na sportovní šípy)

péřové letky jsou prostě nejstylovější, na obrázku jsou ale poměrně malé. Protože jsou na šípu, jsou 3, na šípce by byly 2. zároveň zde vidíme zářez, který na šípce není

- flu flu letky – nejjednodušší a také nejméně výkonná varianta, po obvodu šipky nalepíme kousky provázků či srsti. Takovéto letky sice na dostřelu moc nepřidají (naopak se u reálné lukostřelby používají k zkrácení dostřelu šípu) ale proti přetáčení fungují. U nových šípek se jim spíše vyhněte, anebo je udělejte pořádně jako u příkladu napravo.

nalevo flu flu letky z bavlnek, napravo pořádnější péřové flu flu letky (zdroj wikipedia). Příklad je ukázán na šípech, které mají zářez a končík které na šípku nepatří

U kožených, péřových a páskových letek platí že na šípce by měly být dvě letky 180° od sebe.

Jako lepidlo se osvědčil například bezbarvý chemoprén. Po nalepení letek není špatný nápad je ještě zajistit - omotat nebo prošit provázkem/nití nebo oblepit proužkem pásky na začátcích a koncích letek - abychom o ně nepřišli ani v případě, že se odlepí.

detail zajištění páskou – letky jsou přilepené na začátku a na konci

HLAVICE

Hlavní funkcí hlavice šipky je zajistit, že vystřelenou šipkou někomu reálně neublížíme. Hlavice vždy obsahuje nějakou pevnou část s průměrem minimálně 2,5 cm, která zabraňuje týblu, aby projelo hlavicí (a následně vašim terčem). Výrobní postup hlavice záleží na tom, kterou z následujících pevných částí (neboli jader) použijete:

JÁDRO HLAVICE

DŘEVĚNÝ ŠPALÍČEK

Základem této hlavice je dřevěný špalíček, do kterého se kolmo vyvrtá díra cca do dvou třetin délky špalíčku. Do díry se buďto vloží přímo týblo anebo nejprve gumová hadička a až do ní týblo (druhá varianta umožňuje výměnu hlavice v případě zlomení týbla). Je to dnes nejpoužívanější varianta a za autora textu také nejlepší jak z hlediska jednoduchosti výroby, tak z hlediska bezpečnosti. Je to **jediná možná varianta pokud použijete laminátové týblo** - korkem i PET víčkem totiž laminátové týblo po nějaké době používání prorazí

Velkou výhodou u těchto hlavice je i to, že se dají koupit buďto hotové i s měkčením, anebo jako sada připravená k sestavení.

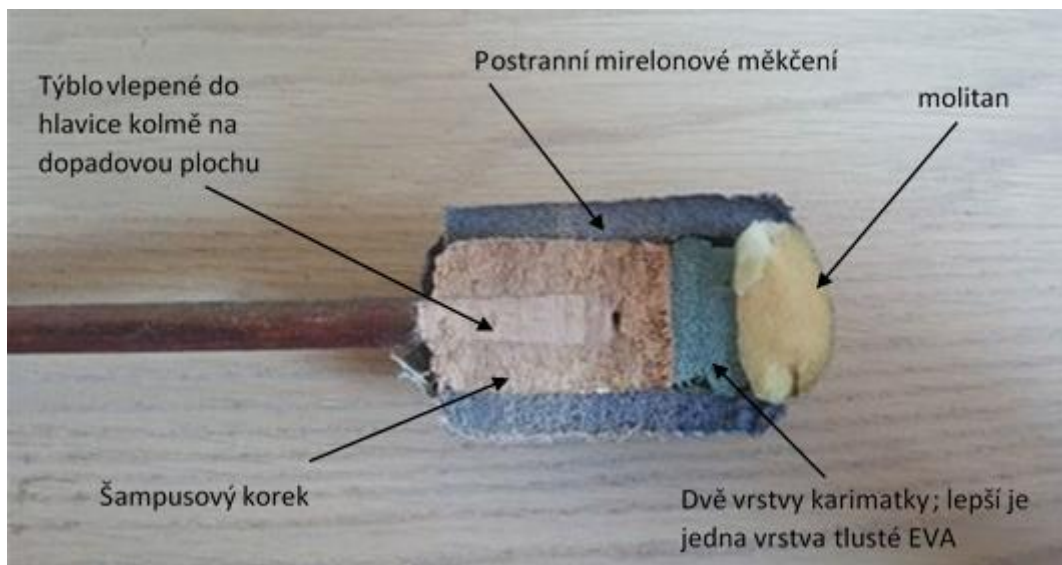
Na video se sestavováním těchto hlavice se můžete podívat například zde: <https://www.youtube.com/watch?v=oQxBXKBw5Jo> , s drobnou poznámkou, že místo oboustranné pásky lze použít i chemoprén.

jednotlivé části hobití hlavice s dřevěným jádrem

ŠAMPUSOVÝ KOREK

Základem hlavice je **nepoužitý** šampusový korek, do kterého je stejně jako u dřevěného špalíčku do cca dvou třetin vyvrtaná díra. Týblo se do korkové hlavice vlepuje. Korky se dají sehnat například zde: <https://korek-jelinek.cz/z5657-korkova-zatka-champagne-2>

řez hotovou hlavicí z korku staršího data, podobný styl měkčení ale využívají všechny hlavice, jak uvidíte v další kapitole

PET VÍČKO

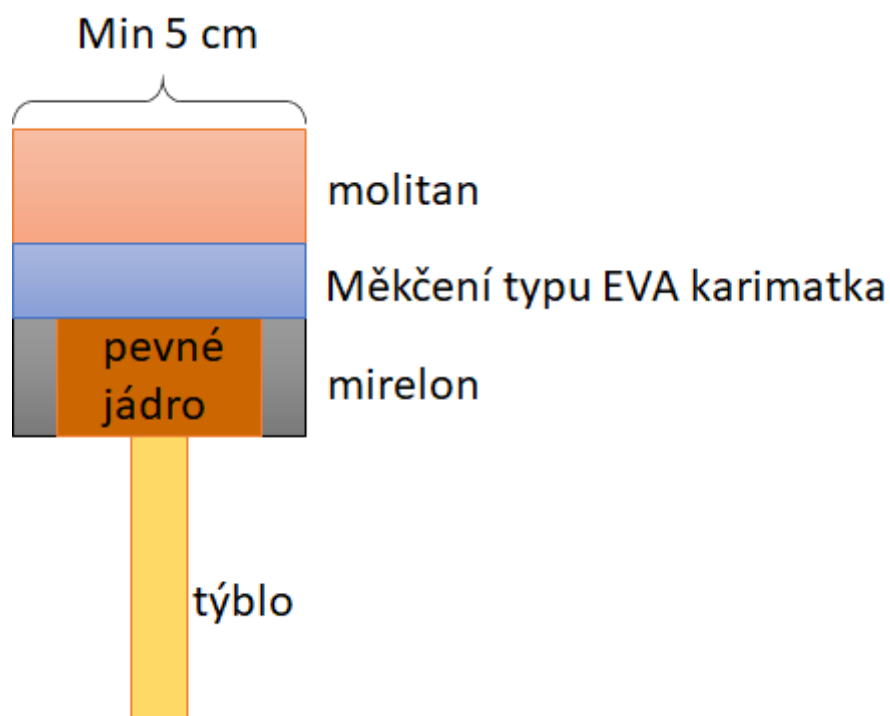
Tento typ můžeme najít na starších šípkách. Nové šipky s touto hlavicí (prosím) nevyrábějte, ostatní typy hlavic jsou bezpečnější. Pevné jádro je tvořeno PET víčkem. Samotné týblo by na něm nedrželo, proto ho nejdřív obmotáme kobercem či karimatkou tak aby výsledný tvar vyplnil víčko a následně ho do víčka vlepíme. V žádném případě nepřibijíme víčko k týblu hřebíkem.

jádro hlavice z PET víčka

MĚKČENÍ

Po tom, co vyrobíme jádro, musíme přidat měkčení. Jádro musí být obalené především zepředu, a aspoň trochu ze stran. Standardně okolo jádra nasadíme a přilepíme mirelonovou trubku. Následně na jádro přijde "pevnější" měkčení - například jedna vrstva tlustší EVA karimatky - a na ní vrstvu molitanu. Jednotlivé vrstvy slepujeme chemoprenem, popřípadě oboustrannou páskou. Následně hlavici obalíme kobercpáskou, kterou jí připevníme i k týblu. Tyto dvě vrstvy by měly mít průměr cca 5 cm:

V každém případě musí být týblo pevně upevněné v jádru, nesmí se moc viklat ani vyjíždět (hlavice musí zůstat nasazená i v případě, že za ní trheme). Tomu můžeme pomoci zesílením týbla kobercpáskou jako u obrázku níže, nebo vlepením týbla do jádra.

Laminátová týbla mívají menší průměr než standardní hlavice, a proto je potřeba jejich konce zesilovat

NA CO SI DÁT POZOR

- hlavice musí vždy obsahovat pevnou část s dostatečným průměrem, která zabrání týblu projet skrz měkčenou část hlavice při dopadu (Auvajs)
- Šípka **nesmí v žádném případě obsahovat kov** v jakékoliv podobě
- hlavice pro hru Archery tag nejsou na larp vhodné z důvodu vyboulení – hrozí zranění oka, protože na LARPeCh (narozdíl od hry, pro kterou jsou určeny) nenosíme všichni celoobličejovou ochranu
- hlavice musí být vždy pevně přichycené k týblu, nesmí je jít sundat trhnutím
- šípku před každým výstřelem zkontrolujte, jestli není poškozená
- terčové šípy jsou absolutně nevhodný základ pro tvorbu larpových šipek, zaprvé se jejich týblo snadno láme, a navíc tříští na potenciálně nebezpečné třísky; zadruhé mají hrot, který i po překrytí pevným materiálem projde skrz něj
- dutá týbla na larpové šípky nepatří, snadno se rozštěpují a může to dopadnout docela ošklivě

Šíp na archery tag

ZÁVĚREM

POČET ŠIPEK:

Kolik šipek vlastně budete potřebovat? Záleží na typu akce, ale šipky se prostě občas nenávratně ztrácí (popřípadě lámou) a o nějaké přijdete. Není tedy rozumné přijet na tábor s pěti šipkami a pak prosit jiné hráče a organizátory, aby vám nějaké šipky půjčili, protože nepůjčí. Musíte mít vlastní zásoby munice – minimálně 15 šipek, doporučujeme 20. Pokud si takovou zásobu nedokážete opatřit, raději nechte kuši doma.

Značka:

Vzhledem k tomu že většina šípů a šipek vychází ze stejných materiálů, vypadají podobně. Je proto nutné si je nějak označit, abychom je dokázali poznat od ostatních. Vhodným řešením je například nakreslit nějaký symbol na hlavici (týblo se může zlomit/upadnout a s ním i označení které bychom na něj umístili).

Označení mých šípů, ne že se budete opičit! :-)